

**БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
БИОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра общей экологии и методики преподавания биологии**

Аннотация к дипломной работе

**«ОСОБЕННОСТИ РАСПРЕДЕЛЕНИЯ НАСЕКОМЫХ В РАЗЛИЧНЫХ
БИОТОПАХ В УСЛОВИЯХ ЦЕНТРАЛЬНОЙ БЕЛАРУСИ»**

СТЕЛЬМАХ
Наталья Дмитриевна

Научный руководитель:
кандидат биологических наук,
доцент О.Л. Нестерова

Минск, 2019

РЕФЕРАТ

Дипломная работа 53 с., 15 рис., 2 табл., 48 источников.

БИОТОПИЧЕСКОЕ РАСПРЕДЕЛЕНИЕ, ФАУНА, ЖЕСТКОКРЫЛЫЕ, ПОЛУЖЕСТКОКРЫЛЫЕ, ЦЕНТРАЛЬНАЯ БЕЛАРУСЬ.

Объект исследования – представители отрядов *Hemiptera*, *Dermaptera* и *Coleoptera*.

Цель: выявление закономерностей биотопических предпочтений насекомых на примере отрядов *Coleoptera*, *Dermaptera* и *Hemiptera*.

Задачи работы:

1. Проанализировать литературные данные по истории изучения и современным состоянием вопросов, касающихся исследований экологии насекомых Беларуси.

2. Дать описание региона исследования.

3. Провести полевые исследования распределения насекомых по биотопам в условиях Центральной Беларуси.

4. Провести сравнительный анализ сообществ насекомых в различных биотопах.

Сбор материала производился на территории Минского района, в частности на территории памятника природы республиканского значения «Дубрава» и прилегающей к нему территории.

При сборе материала использовались стандартные энтомологические методы. В результате полевых исследований, проводимых с июня по октябрь 2018 года, было собрано 677 экземпляров насекомых, относящихся к 3 отрядам и 13 семействам. Исходя из полученных результатов, можно разделить все найденные виды на 4 группы: лесные; луговые; полевые; виды, которые встречаются повсеместно.

подавляющее количество собранных насекомых относится к видам, встречающиеся повсеместно. Это такие виды как *Lygus rugulipennis* Poppius, *Coccinella septempunctata* Linnaeus, *Gastrophysa viridula* Weisse и т.д. По результатам исследований можно сделать вывод, что зависимость распределения насекомых по биотопам зависит от наличия кормовых растений.

Наибольшим видовым разнообразием обладает ельник кисличный, а наименьшим – дубрава елово-кисличная. То, что ельник характеризуется наибольшим видовым разнообразием объясняется тем, что большинство из найденных видов переселились туда на период до зимовки.

Самым массовым видом среди жесткокрылых во всех биотопах является *G. viridula* Weisse, а среди полужесткокрылых – *L. rugulipennis* Poppius.

РЭФЕРАТ

Дыпломная работа 53 с., 15 мал., 2 табл., 48 крыніц.

БІЯТАПІЧНАЕ РАЗМЕРКАВАННЕ, ФАЎНА, ЦВЁРДЫКРЫЛЫЯ, ПАЎЦВЁРДАКРЫЛЫЯ, ЦЭНТРАЛЬНАЯ БЕЛАРУСЬ.

Аб'ект даследавання - прадстаўнікі атрадаў *Hemiptera*, *Dermaptera* і *Coleoptera*.

Мэта работы: выяўленне заканамернасцей біятапічных пераваг насякомых на прыкладзе атрадаў *Coleoptera*, *Dermaptera* і *Hemiptera*.

Задачы работы:

1. Прааналізаваць літаратурныя дадзеныя па гісторыі вывучэння і сучасным станам пытанняў, якія тычацца даследаванняў экалогіі насякомых Беларусі.

2. Даць апісанне рэгіёну даследавання.

3. Правесці палявыя даследаванні размеркавання насякомых па біятопаў ва ўмовах Цэнтральнай Беларусі.

4. Правесці параўнальны аналіз супольнасцяў насякомых ў розных біятопаў. Збор матэрыялу выконваўся на тэрыторыі Мінскага раёна, у прыватнасці на тэрыторыі помніка прыроды рэспубліканскага значэння «Дуброва» і прылеглай да яго тэрыторыі.

Пры зборы матэрыялу выкарыстоўваліся стандартныя энтамалагічныя метады.

У выніку палявых даследаванняў, якія праводзіліся з чэрвеня па кастрычнік 2018 года, было сабрана 677 асобнікаў насякомых, якія адносяцца да 3 атрадаў і 13 сямействаў. Зыходзячы з атрыманых вынікаў, можна падзяліць усе знойдзеныя віды на 4 групы: лясныя, лугавыя, палявыя; віды, якія сустракаюцца паўсюдна.

Пераважная колькасць сабраных насякомых ставіцца да групы відаў, якія сустракаюцца паўсюдна. Гэта такія віды як *Lygus rugulipennis* Poppius, *Coccinella septempunctata* Linnaeus, *Gastrophysa viridula* Weisse і г.д.

Па выніках даследаванняў можна зрабіць выснову, што залежнасць размеркавання насякомых па біятопам залежыць ад наяўнасці кармавых раслін.

Найбольшым краявіднай разнастайнасцю валодае ельнік кіслічны, а найменшай - дуброва ялова-кіслічная. Тое, што ельнік характарызуецца найбольшым краявіднай разнастайнасцю тлумачыцца тым, што большасць з знойдзеных відаў перасяліліся туды на перыяд да зімоўкі.

Самым масавым відам сярод цвёрдакрылых ва ўсіх біятопам з'яўляецца *G. viridula* Weisse, а сярод паўцвёрдакрылых - *L. rugulipennis* Poppius.

RESUME

Thesis 53 p., 15 figs, 2 tables, 48 literature sources.

BIOTOPIC DISTRIBUTION, FAUNA, COLEOPTERA, HEMIPTERA, CENTRAL BELARUS.

Object of research – specimens of the squads *Hemiptera*, *Dermaptera* and *Coleoptera*.

The purpose of the research: identification of patterns of biotopic preferences of insects on the example of the squads *Hemiptera*, *Dermaptera* and *Coleoptera*.

Tasks of work:

1. Analyze the literature data on the history of the study and the current state of issues related to the study of the ecology of insects in Belarus.
2. To describe the region of the study.
3. To conduct field studies of the distribution of insects in biotopes in the conditions of Central Belarus.
4. To conduct a comparative analysis of insect communities in various biotopes.

The material was collected on the territory of the Minsk district, in particular, on the territory of the nature monument of republican significance “Dubrava” and the adjacent territory. When collecting the material used standard entomological methods.

Based on the results obtained, it is possible to divide all the species found into 4 groups: forest; meadow field; species that are ubiquitous.

The overwhelming number of collected insects belongs to the species found everywhere. These are such species as *Lygus rugulipennis* Poppius, *Coccinella septempunctata* Linnaeus, *Gastrophysa viridula* Weisse, etc.

According to the research results, it can be concluded that the dependence of the distribution of insects in biotopes depends on the presence of food plants.

Spruce fir-tree has the highest species diversity, and the smallest is spruce-sour oak. The fact that the fir-grove is characterized by the greatest species diversity is explained by the fact that most of the found species migrated there for the period before wintering.

Among the coleoptera in all biotopes is *G. viridula* Weisse, and among the coleoptera - *L. rugulipennis* Poppius.